

Vuokkiniemi
Vuokkiniemi kk
1900-luku
Lipponen, Lipkin

Boreniuksen mukaan **Lipposet** eli Lippola oli vuosina 1871-72 Vuokkiniemen toiseksi suurin suku. **Lipkinöitä** eli Lipposia asui 1800-luvun jälkipuoliskolla myös pienessä Venehjärven kylässä. Muoto Lipkin on mitä ilmeisimmin venäläisten viranomaisten kehittämä muunnelma sukunimestä Lipponen. Lipkin-muotoon sisältyy venäjän kielen pienikokoista lehmusta tarkoittava sana lipka. Boreniuksen vuonna 1872 talletaman muistitiedon mukaan Venehjärven Lipposten (Lipkinöiden) kantaisä oli lähtöisin Vuokkiniemeltä. Näin ollen nimeä Lipkin voidaan olettaa käytetyn myös kirkonkylän Lipposista. Vuoden 1793 henkikirjassa Vuokkiniemeltä mainitaan kauppias Feodor Mironov Lipkin, minkä perusteella suvun voidaan päätellä saapuneen Viaan jo 1700-luvulla. Uuden ajan alussa Lipposia asui mm. Savossa sekä useissa Suomen Karjalan pitäjissä. 1570-luvulta lähtien Lipposia esiintyy Kainuussa; vuoteen 1695 päästäessä suku käsitti jo viisi ruokakuntaa. Vuonna 1679 yksi Lippojevin ruokakunta asui myös Repolan Kolvasjärvellä, joka sijaitsee rajan pinnassa Kuhmoa vastapäätä. ¹

Vuonna 1850 oli Vuokkiniemen kylässä oli **Lipkin** nimellä 2 ruokakuntaa, 5 perhettä ja 18 asukasta. ²

Vuoden 1890 rippikirjassa esiintyvät Vuokkiniemen kunnan Vuokkiniemen kylän asukkaiden sukunimet ja niiden suomenkieliset vastineet: **Lipkin/Lipponen 30 henkilöä.** ³

1. Lipkin Miron	Vuk.L.	3
1.1. Lipkin Fedor Mironinpoika	Vuk.L.	3
-----		3
1. Lipkin Leva	Vuk.L.	3
1.1. Lipkin Ontrei Levanpoika	Vuk.L.	3
1.1.1. Lipkin Iivana Ontreinpoika	Vuk.L.	3
1.1.1.1. Lipkin Outi Iivanantytö	Vuk.L.1.	4
1.1.1.2. Lipponen Vasselei Iivananpoika	Vuk.L.2.	4
1.1.1.3. Lipkin Petri Iivananpoika	Vuk.L.3.	4
1.1.1.4. Lipkin Jyrki Iivananpoika	Vuk.L.4.	4
1.1.1.5. Levanen Pekka Iivananpoika	Vuk.L.5.	5
-----		5
1. Lipkin Ontrei	Vuk.L.	5
1.1. Lipkin Vasili Ontreinpoika	Vuk.L.	5
-----		5
1. Lipponen Petri	Vuk.L.	5
1.1. Lipponen Poavila Petrinpoika	Vuk.L.	5
-----		6
Koivuranta Taneli	Vuk.L.	6
-----		6
Lipponen Huoti	Vuk.L.1.	6
Lipponen Jussi Huotinpoika	Vuk.L.1.1.	6
Kivelä Daria Huotintytö	Vuk.L.1.2.	6
Lipponen Olga Jussintytö	Vuk.L.1.1.1.	7
-----		7
Lipkin Jyrki Huotinpoika	Vuk.L.3.1.	7

Lipkin Hannes Huotinpoika	Vuk.L.3.2.	7
Rettijeva Anastasia Huotintyttö	Vuk.L.3.3.	7
Lipkin Maksim Huotinpoika	Vuk.L.3.4.	8
Ingi Sandra Jyrkintyttö	Vuk.L.3.1.1.	8

Lampi Iikka	Vuk.L.1.	8
Seppänen Sandra Iikantyttö	Vuk.L.1.1.	9
Lampi Teppo Iikanpoika	Vuk.L.1.2.	9
Luoto Olga Iikantyttö	Vuk.L.1.3.	10

1. Lipkin Jyri	Vuk.L.	10
1.1. Lipkin Romana Jyrinpoika	Vuk.L.1.	10
Lipkin Huoti Romananpoika	Vuk.L.1.1.	11
Lipkin Hilippä Romananpoika	Vuk.L.1.2.	11
Lipkin Romana Romananpoika	Vuk.L.1.3.	11
Lipkin Hilvana Romananpoika	Vuk.L.1.4.	11
Lipkin Antti Romananpoika	Vuk.L.1.5.	11
Lipkin Petri Romananpoika	Vuk.L.1.6.	11
Lipkin Iro Romanantyttö	Vuk.L.1.7.	11
Lipkin Sandra Hilvanantyttö	Vuk.L.1.4.1.	11
Lipkin Jussi Hilvananpoika	Vuk.L.1.4.2.	11
Lashina Valja Jussintyttö	Vuk.L.1.4.2.1.	11

Lipkin Ohvo	Vuk.L.1.	12
Pappinen Veera Otontyttö	Vuk.L.1.1.	12
Lipkin Riiko Otonpoika	Vuk.L.1.2.	12
Lipkin Jussi Otonpoika	Vuk.L.1.3.	12
Lipkin Nasto Otontyttö	Vuk.L.1.4.	12

Lipponen Pekka	Vuk.L.1.	12
Lipponen Jussi Pekanpoika	Vuk.L.1.1.	12

Lipkin Aleks	Vuk.L.1.	12
Lipkin Teppana Aleksinpoika	Vuk.L.1.1.	12
Lipkin Jyrki	Vuk.L.1.2.	13
Lipkin Moarie	Vuk.L.1.3.	13
Lipkin Ilja Teppananpoika	Vuk.L.1.1.1.	13
Laine Nasto Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.2.	13
Lipkin Anni Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.3.	13
Lipkin Mari Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.4.	13
Lipkin Santeri Tepppananpoika	Vuk.L.1.1.5.	13
Lipkin Jouki Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.6.	14
Lipkin Sandra Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.7.	14
Lipkin Anni Teppanantyttö	Vuk.L.1.1.8.	14

Lipkin Timo Simananpoika	Vuk.L.1.1.	14
Lipkin Anni Timontyttö	Vuk.L.1.1.1.	14
Lipkin Tatjana Timontyttö	Vuk.L.1.1.2.	14
Lipkin Santra Timontyttö	Vuk.L.1.1.3.	14
Lipkin Olga Timontyttö	Vuk.L.1.1.4.	14

-----	14
Lipkin Vasili Iikanpoika Vuk.L.1.1.	15
-----	15

1. Lipkin Miron Vuk.L.

1.1. Lipkin Fedor Mironinpoika Vuk.L.
(Fedor Mironov Lipkin)

Lipposet olivat Vuokkiniemen toinen suuri suku. Sukunimen vastineita löytyy sekä Suomen Karjalasta että Savon ja Kainuun sukunimistöistä. Suku tuli Vunaan jo 1700-luvulla (1793 henkikirjassa mainitaan kauppias **Fedor Mironov Lipkin** Vuokkiniemellä).⁴

1. Lipkin Leva Vuk.L.
Lapset: Ontrei

Vuokkiniemen kunna 1800-luvun sukunimiä
Sukunimet **Levanen** ja Outokainen on todennäköisesti johdettu ortodoksisista ristimänimistä Leva **eli Levo** (ven. Lev) ja Outi (ven. Jevdokija).⁵

1.1. Lipkin Ontrei Levanpoika Vuk.L.
(Andrej Leontjeff Lipkin)
Lapset: Iivana

Do **Andrej Leontjeff Lipkin** Dito.⁶

Archangelska Gouvernementet Kemska Häradet, Wohnovolodska Distriktet och Samfund samt Kunasosero by. **Andrej Leontjev Lipkin** Wasa.⁷

Vuokkiniemi Talo 48
Lammaisjärvi, Levani

1.1.1. Lipkin Iivana Ontreinpoika Vuk.L.
Synt. n. 1829, Vuokkiniemi, Lammasjärvi
Kuollut 1926, Vuokkiniemi

Puoliso: 1.1.6. Lesonen Nasto Hilatantyttö Nij.L.6.
Synt. Niskajärvi
Kuollut 1910
Lapset: Outi, Vasselei, Petri, Jyrki ja Huoti

Naston nai **Ontrein Iivana** Vuokkiniemeen; Naston ja Iivanan lapsista elävät vielä sadunkertojana tunnettu Outi Lipkin (synt. 1878 mies Timo Simananpoika Lipkin) Vuokkiniemen >>Keykällä>> ja Huoti Levanen (synt. 1886, tuli Suomeen 1922) Suomessa Keravalla.⁸

Esimerkkinä Vanha muistelee –sarjan kolmas osa (Karjalan Heimo 9-10/1987). Mari lahti, o.s. Lettijeff, kertoi Levasen Outin olleen hänen äitinsä serkku. Levasen Outi oli myös isoisäni Miihkalin serkku, sillä Outin äiti **Nasto Lesonen** oli samoja sisaruksia, Hilatta ja Malanie Lesosen lapsi, kuin Miihkalin äiti Iro.⁹

1.1.1.1. Lipkin Outi Iivanantytö

Vuk.L.1.

Synt. 14.03.1878, Vuokkiniemi, Lammaisjärvi (Levani)

Puoliso: Lipkin Timo Simananpoika

Vuk.L.1.1.

(Köykän Timo)

Outi Lipkinä eli >>Köykän poapuska>> on syntynyt 14.03.1878. Vuokkiniemen Lammaisjärvellä. Hänen isänsä Iivana Levani kuoli Vuokkiniemessä 97-vuotiaana luultavasti vuonna 1926. Iivana Levasen kerrotaan olleen loistava perinteen muistaja. Santra Seppänen (o.s. Lipkin, synt. 1896 elää Kauhajoella) joka oli Levasessa palveluksessa 7 vuotta, on kertonut Outin veljen Huoti Levasen tyttärentyttäreille Airi Ojaniemelle, että Iivana oli >>oikein peäimestari, starinoita sano>>. Häneltä kuulemma sadut eivät koskaan loppuneet. Hän osasi tehdä myös taikoja mm. kalaonnan parantamiseksi. **Iivanan isä oli ollut Ontrei ja Ontrein isä Leva.**

Outin äiti Nasto Hilatantytö (kuoli 1910) oli kotoisin rajan tuntumasta pienestä Niskajärven kylästä. Naston äidin nimi oli Malanie. Äidin perintöä on nähtävästi se Outi Lipkinän kielenkäytössä havaittava ero muiden Vuokkiniemen synnyntäisten puheeseen verrattuna, että hänellä translatiivin loppu on -ksi (kuten Niskajärven murteessa) eikä -kse (kuten Vuokkiniemessä).

Outi Lipkinä oli naimisissa Köykän Timon eli Timo Simananpoika Lipkinin kanssa. ¹⁰

Jalasjärvi

1.1.1.2. Lipponen Vasselei Iivananpoika

Vuk.L.2.

(Vasili Ivanovits Lipkin)

Synt. 28.02.1882, Vuokkiniemi, Lammaisjärvi (Levani)

Kuollut 23.09.1966

Puoliso: Loginov Santra

Vuk.

Lipponen Vaseli 1882 Vuokkiniemi kk. ¹¹

Lipponen Vaseli Iivananp., synt. 1882 Vuokkiniemi kk. Haastateltu 1953 Jalasjärvi. ¹²

Vasselei (otti Suomessa sukunimen Lipponen), synt. 28.02.1882, kuoli 23.09.1966; vaimo Santra o.s. Loginoff elää Jalasjärvellä). ¹³

1.1.1.3. Lipkin Petri Iivananpoika

Vuk.L.3.

Synt. Vuokkiniemi, Lammaisjärvi (Levani)

Petri (kaatui ensimmäisessä maailmansodassa). ¹⁴

(Levasen Jyrki)

1.1.1.4. Lipkin Jyrki Iivananpoika

Vuk.L.4.

Synt. Vuokkiniemi, Lammaisjärvi (Levani)

Puoliso: Filipov Moarie Mikontytö

Möl.F.1.1.

(Maria Mihailovna Filipova)

Synt. 25.01.1901, Mülkkö

Kuollut n.1992

Jyrki (vaimo oli Mülkköstä, vaimon isä oli Miikkula, kutsuttiin liikanimellä Käckärä; lapset, joita on seitsemän asuvat Vuokkiniemessä). ¹⁵

Maria Mihailovna Lipkina. ¹⁶

Suomalaisia ja karjalaisia lauluja kuultiin myös äidin äidiltä, Olga Petrovna Lesoselta, joka oli innokas ja hyvä laulaja. Eräs merkittävä nainen oli isän ämmö, **Maria Mihailovna Lipkina**, joka oli syntynyt vuonna 1901 ja kuoli 91-vuotiaana Olgan olessa kahdeksannella luokalla. ¹⁷

Teuva

1.1.1.5. Levanen Pekka Iivananpoika

Vuk.L.5.

(Feodor Ivanovits Lipkin)

Synt. 14.01.1886, Vuokkiniemi, Lammaisjärvi (Levani)

Puoliso: Ontronen Nasto Iivanantyttö

Toj.

synt. 1891, Tollonjoki

Kuollut 1964

Lapset: Santra ja Juhani

Levanen, Pekka 1886 Vuokkiniemi, Lammasjärvi. ¹⁸

Levanen Pekka Jussinp. synt. 1886, Vuokkiniemi, Lammasjärvi. Haastateltu 1954 Teuva. ¹⁹

Huoti käyttää nimeä Pekka Levanen, on syntynyt 1886 ja elää Santra (Mäntylä) –nimisen tyttärensä luona Keravalla. Huotin vaimo Nasto (synt. 1891, kuoli 1964) Iivana Iivananpoika Ontrosen (kuoli n. 1938 Suomessa) ja Tollonjoelta kotoisin olevan Moarie Ahopellon (kuoli n. 1940) tytär. Huoti Levanen oli Muurmannin rataa rakentamassa, kulki Suomessa laukkukaupalla, muutti 1922 perheineen Suomeen Teuvalle, jonne perusti kaupan Luovankylään. ²⁰

Aleksi Kujala, 83 v., muistaa vielä hyvin seuraavat laukunkantajat, jotka hän tunsi henkilökohtaisesti. Olivathan monet tollojokelaiset peräti lapsuuden leikkitovereita. **Pekka Levanen**, Vuokkiniemi. ²¹

1. Lipkin Ontrei

Vuk.L.

(Andrei Lipkin)

Lapset: Vasili

1.1. Lipkin Vasili Ontreinpoika

Vuk.L.

(Vasilij Anrejev Lipkin)

Archangelska Gouvern. Kemska Häradet, Woknovolodska Districtet samfundet och byn

Wasilij Anrejeff Lipkin Hemorten. ²²

1. Lipponen Petri

Vuk.L.

Lapset: Poavila

1.1. Lipponen Poavila Petrinpoika

Vuk.L.

(Sokea-Poavila)

Synt. n. 1835

Kuollut 1893

Poavila Lipponi ("Sokie Poavila").

Laulanut Boreniukselle. ²³

Bernerin muistiinpanoissa mainitaan **Lipponi Poavila** eli Sokea-Poavila, joka tuolloin – 1870-luvun alussa – oli n. 30-35 vuotias. Hän ei liene kuitenkaan ollut mikään merkittävä taitaja. ²⁴

Lipponi Poavila; Vuokk.

”Sokea-Poavila”, Petrin poika. Bor:n muistoonpano v:lta 1871: ”nuori, n. 30 tai 35 vuotias mies; sokea.” Sokeaksi kerrottiin P:n tulleen vasta täysikasvuaisena. Kuoli syksyllä v. 1893 68:lla ikävuodellaan. ²⁵

Koivuranta Taneli

Vuk.L.

(ent. Daniel Lipkin, ent. Taneli Siikoja)

Synt. n. 1843

Kuollut 14.06.1925

1. Puoliso: Myllykangas Anna-Liisa

(Saviluoto)

Synt. 02.04.1855, Sievi

Kuollut 20.08.1896

Vihitty 26.07.1880

Lapset: Otto, Viljami,

2. Puoliso: Alakarjula Hilda Fredrika Pekantytär

(Hellman)

Lähde: ²⁶

Lipponen Huoti

Vuk.L.1.

Lapset: Jussi

Vuokkiniemi Talo 1

Livosaari, Tuhkaniemi

Lipponen Jussi Huotinpoika

Vuk.L.1.1.

(karj. Lipkin)

Synt. 1894, Vuokkiniemi, Tuhkaniemi

Puoliso: Anni

Lapset: Olga

Lipponen (karj. Lipkin) Jussi 1894 Vuokkiniemi, Tuhkaniemi. ²⁷

Lipponen Jussi Huotinpoika, karj. Lipkin, synt. 1894. Vuokkiniemi, Tuhkaniemi. Haastateltu 1954 Kurikka. ²⁸

Jussi Lipkin, 1894, Vuokkiniemi. ²⁹

Kivelä Daria Huotintyttö

Vuk.L.1.2.

(Rettinen, o.s. Lipkin)

Vuokkiniemi, Tuhkaniemi

Kivelä (Rettinen, o.s. Lipkin) Daria Vuokkiniemi, Tuhkaniemi. ³⁰

Kivelä Darja Huotint. ent. Rettinen, o.s. Lipkin, synt. Vuokkiniemi, Tuhkaniemi. Haastateltu 1951 Isokyrö. ³¹

Lipponen Olga Jussintyttö

Vuk.L.1.1.1.

Lipkin Jyrki Huotinpoika

Vuk.L.3.1.

(Georg Feodorovits Lipkin)

Synt. 06.05.1881, Vuokkiniemi

Kuollut 21.05.1949, Maksmaa

Puoliso: Remsu Anna Huotarintyttö

(Anna Feodorovna Remsujeva)

Synt. 1895, Vuokkiniemi

Kuollut 1942

Lapset: Sandra, Natalia ja Paul

Georg F. Lipkin, Kaupp.hoit, synt. 23.04.1881 Vuokkiniemi, asuinpaikka Maksmora-Vöyri. ³²

Anni F. Lipkin, vaimo., synt. 28.06.1895 Vuokkiniemi, asuinpaikka Maksmora-Vöyri. ³³

Lipkin Georgi (Vuokkiniemi), K.S. Lipkinin kaupanhoitajana 1907-26 jolloin osti liikkeen itselleen (Maksamaa): Georg Feodoroff Lipkin, lanthandel i Maxmo socken, ilm. 20.10.1930. ³⁴

Vöyri

Lipkin Hannes Huotinpoika

Vuk.L.3.2.

(Ivan Lipkin)

Synt. 27.04.1884 Vuokkiniemi, Iuttala

Kuollut 30.10.1954, Vöyri

Puoliso: Maria Remsu

Synt. 25.05.1897

Kuollut 18.07.1978, Vöyri

Lapset: Nasto ja Sandra

Hannes Lipkin, 1884, Vuokkiniemi. ³⁵

Lipkin Hannes (Iivana) 1884 Vuokkiniemi, Iutala. ³⁶

Lipkin Hannes (Iivana) Huotinp. synt. 1884, Vuokkiniemi, Iutala. Haastateltu 1953 Vöyri. ³⁷

Vuokkiniemi Talo 84

Ryötilä

(Ontrei ja Jehhimä)

Rettijeva Anastasia Huotintyttö

Vuk.L.3.3.

(Anastasia Fedorovna Lipkina)

Synt. 11.04.1886, Iutala

Kuollut 30.10.1974, Vuokkiniemi

Puoliso: Rettijev Ontrei Jyrkinpoika

Vuk.R.1.2.

(Andrei Jegorovits Rettijev)

(Ryötti Ontrei)

Synt. 25.09.1876, Vuokkiniemi

Kuollut 11.04.1941, Nivala, Karvoskylä

Vihitty 13.01.1910

Lapset: Darja

Anastasija Fjodorovna Rettijeva s. 20.4.1886, k. 31.10.1973. ³⁸

1) Ryötilän **Andrei** Vuokkiniemestä , Rettijeff, n:o 17 veli. Meni naimisiin Iuttalasta Stahvei Lipkinin pojan Huotin tyttären **Naston** kanssa. ³⁹

Lipkin Maksim Huotinpoika
(Maksim Feodorovits Lipkin)

Vuk.L.3.4.

Vaasa

Ingi Sandra Jyrkintyttö

(Aleksandra Jegorovna Lipkin)

Synt. 21.03.1914, Keynäsjärvi, Iuttala

Puoliso: Ingi Verner

Vuk.L.3.1.1.

90 vuotta täytti Vaasassa 21. pnä maaliskuuta **Aleksandra Jegorintytär Ingi o.s. Lipkin** Keynäsjärven Iuttalasta. Jegor Feodorinpoika Lipkin muutti perheineen Vuokkiniemestä Suomeen viime vuosisadan alkupuolella. – Kuvassa pirteä päivän sankari Aleksandra puolisonsa Vernerin kanssa juhlapöydän ääressä. Onnittelijoita kävi pitkin päivää, kun merkkitapauksesta oli kerrottu oikein radiossa. Rudolf Toivonen oli tullut Petrokoista saakka ´serkkutätiään´ onnitelemaan. ⁴⁰

Kotonani tuli >>kotikasvatti heponi>> tapettavaksi, vanha uskollinen palvelija, juuri Jyrin päivänä. Ampujana ja haudan kaivajana oli >>Perttu-Pekan (= kirjailija Pekka Pertun) isä Oleksei Hilipänpoika Perttuni, joka kotonani **Iuttasen Jyrissä** >>kasakoitti>> eli oli renkinä. Ämmöni lyötäti tapettavan hevosen hyvään kenkään, pani hevoselle uudet valjaat ja sinne >>rissin termällä>> käski kaivaa haudan ja ampua hevosen. Kun Perttusen Oleksei hautasi hevosta, ämmö meni siksi aikaa >>okroatah>> rukoilemaan. Sen jälkeen ämmö piti vielä hautajaiset hyvälle hevoselleen, juotti 30 henkeä, >>jotta ryömilläh ryömittih ihmiset>>. ⁴¹

Vuokkiniemi Talo 34

Kaskola

(Iikka Lampi)

Lampi Iikka

(Iikka Lipkin)

Puoliso: Semenov Iro Rohkimantyttö

(Lampi Iro)

synt. n. 1876, Tsena

Lapset: Sandra, Teppo ja Olga

Vuk.L.1.

Tse.S.1.1.

Iro Lipkin (I. Lampi), synt. Vuokkiniemen Tsenassa, elänyt Vuokkiniemessä, n. 80-vuotias; haast. 1956. ⁴²

4) **Iisakki Lipkin** Vuokkiniemestä. Sandra Seppäsen, Teppo Lammin ja Olga Luodon isä; jäi Amerikkaan. ⁴³

Lipkin Iro o.s. Semenov (Sandran äiti) Rohkimantytär. 25/V/4.

Vuokkiniemi Talo 34

(Tröppilä)

Seppänen Sandra Iikantyttö

(Sandra Lipkin)

Synt. 29.04.1896, Vuokkiniemi, Kaskola

1 Puoliso: Seppänen Teppana Spiireinpoika

(Stepan Loginov)

Vuokkiniemi

Vihitty: 1918

Lapset: Jussi

2 Puoliso: Seppänen Oleksei Petrinpoika

(Aleksi Loginov)

Synt. 25.5.1900, Vuokkiniemi

Kuollut 1984, Kauhajoki

Vihitty: 1928

Lapset: Elias, Aleks, Ville, Aino, Oili ja Irma

Vuk.L.1.1.

Vuk.L.1.4.

Vuk.S.1.1.

Tröppilän Sandra, vuokkiniemäläinen muistinieikka, vietti 95-vuotispäiviään huuhtikuun 29. Päivänä Kauhajoella lastensa ja ystäviensä parissa.

Sandra on syntynyt Vuokkiniemen Kaskolassa. Hänen isänsä Iikka Lipkin siirtyi monen muun vuokkiniemäläisen muassa Amerikkaan 1900-luvun alussa ja jäi sinne. Sandran äiti oli Iro Mäkelä Tsenan kylästä. Veli Teppo ja sisar Olga muuttivat Suomeen. Teppo oli kauppiaina Kauhajoella ja Olga vuokkiniemäläisen Ville Luodon vaimona Kurikassa

Ennen miehelleen menoa Sandra kalasteli Kuittijärven vesillä ja vei kalaa kyläläisille, mm. isoisälleen Ontrei Keynäälle. Rekikelin aikana Sandra ajoi rahtia. Kajaniin ja Vienan Kemiin vietiin kalaa, metsänriistaa ja turkiksia, kotiin tuotiin erilaisia tarvikkeita, työkaluja, vaatetta ym.

Sandra Seppäsen ensimmäinen aviomies oli Sepän Spiirein Teppana Vuokkiniemeltä. Avioliitto Teppo Seppäsen kanssa solmittiin v. 1918 ja parissa vuodessa tuli kaksi poikaa, joista vanhempi kuoli nuorella iällä isorokkoon, ja nuorempi poika Jussi eli ja asui Neuvosto-Karjalassa kuolemaansa saakka vuoteen 1990. Teppo Seppänen tuli muiden muiden pakolaisten mukana Suomeen 1920-luvun alussa mutta Sandra jäi Karjalaan.

Vuonna 1928 Sandra meni uusiin naimisiin Sepän Petrin Alekseille. Heille siunautui 3 poikaa ja 3 tytärtä: Elias, Aleks, Ville, Aino, Oili ja Irma. Elias asuu Ruotsissa, muut lapset Suomessa. Aleks Seppänen kuoli v. 1984 Kauhajoella.

Sandra Seppänen työskenteli Vuokkiniemellä Tarton rauhan jälkeen kolhoosissa ja sittemmin parin vuosikymmenen ajan pyykkärinä puolustusvoimissa.

Vuonna 1944 Sandra muutti perheineen Suomeen asettuen Kauhajoelle Teppo-veljensä kotipaikalle. Hän on ahkera tikuttaja sukkaa ja lapasia on joulupaketeissa. Sunnuntaisin mennään kirkkoon, huivi on olkapäällä. Näkö ja kuulo ovat viime vuosiin saakka säilyneet terävinä. ⁴⁴

Kauhajoki

Lampi Teppo Iikanpoika

(Teppo Lipkin)

Synt. 22.12.1899 Vuokkiniemi, Kaskola

Kuollut 28.12.1984, Kauhajoki

Vuk.L.1.2.

Lampi (Lipkin), Teppo 1899 Vuokkiniemi, Kaskola. ⁴⁵

Lipkin (Lampi) Teppo (Vuokkiniemi) Karijoki 1927, Kauhajoki 1936. ⁴⁶

LLampi Teppo Iisakinp. ent. Lipkin synt. 1899, Vuokkiniemi, Kaskola. Haastateltu 1951 Kauhajoki. ⁴⁷

Lampi Teppo (Sandran veli, Iikanpoika). Synt. 1898, v. 1920 pakolaisena Suomeen. Kauhajoella kauppiana. ⁴⁸

Lampi (ent. Lipkin) Teppo, Kauhajoki (Vuokkiniemi 22.12.1899). Laukkukauppiana 1922-27, kauppaliike Karijoella 1927-30, torikauppaa 1930-37, kangas -ja vaatetusliike Kauhajoella v:sta 1936. ⁴⁹

Kurikka

Luoto Olga Iikantyttö

Vuk.L.1.3.

(Olga Lipkin)

Synt. 15.03.1903, Vuokkiniemi, Kaskola

Kuollut 17.09.1980, Kauhajoki

Puoliso: Luoto Ville

(Remsujev)

Synt. 14.01.1900, Vuokkiniemi

Lapset: Veera

Luoto Ville (Remsujeff) 1900 Vuokkiniemi, Viiksimyssalmi. ⁵⁰

Remsujeff (v:sta 1918 Luoto) Ville (Vuokkiniemi 14.01.1900), Kurikka. Sekatavarakauppa yhdessä Teppo Lammin kanssa Karijoki 1928-30. Kurikan Vaatetusliikkeen perustaja ja omistaja v. 1938. ⁵¹

Luoto Olga (Sandran sisko, Iikantyttö). Synt. 1899, Vihitty ensimmäiseen avioliittoon v. 1920. v. 1920 pakolaisena Suomeen. Kurikassa kauppiana. ⁵²

Sandra on syntynyt Vuokkiniemen Kaskolassa. Hänen isänsä Iikka Lipkin siirtyi monen muun vuokkiniemeläisen muassa Amerikkaan 1900-luvun alussa ja jäi sinne. Sandran äiti oli Iro Mäkelä Tsenan kylästä. Veli Teppo ja sisar Olga muuttivat Suomeen. Teppo oli kauppiana Kauhajoella ja **Olga vuokkiniemeläisen Ville Luodon vaimona Kurikassa.** ⁵³

Olga Luoto o.s. Lampi kuoli Kauhajoella 17.9.80. Hän oli syntynyt Vuokkiniemellä 1.3.1903. Elämäntyönsä hän suoritti Kurikassa toimien Kurikan vaatetusliikkeen hoitajana puolisonsa Ville Luodon rinnalla 20 vuoden ajan. Kaipaamaan jäivät sisaret, lapset, lastenlapset ja muut sukulaiset. ⁵⁴

1. Lipkin Jyri

Vuk.L.

Lapset: Romana

1.1. Lipkin Romana Jyrinpoika

Vuk.L.1.

Synt. 18.09.1879

Puoliso: (Lipkin?) Maria Juhontyttö

Synt. 13.05.1889

Lapset: Huoti, Hilippä, Romana, Hilvana, Antti, Petri ja Iro

(Juho, Anna, Outi, Ville ja Aleksanteri jäivät Äiti Marian kannssa Venäjälle)

Lipkin Huoti Romananpoika**Vuk.L.1.1.**

Synt. 15.06.1908, Vuokkiniemi, Keynäsjärvi

Kuollut 1984

Puoliso: Juntunen Sulo Katariina Eemelintyttö

Synt. 13.02.1910

Vihitty 29.06.1928

Huoti Lipkin Romananpoika, synt. 1908 (Keynäsjärvi Vuokkiniemi). Hänen isänsä Romana Lipkin Jyrinpoika lähti vallankumouksen aikaan poikansa Huotin kera Suomeen. Huotilla oli veli nimeltään Hilippa. Hilipan vaimo Vieno elää vielä Vuokkiniemessä.

Huotin veljet olivat: Hilippä, Romana, Hilvana, Antti, Petri ja vielä oli sisko Iro. Nämä Lipkinit ovat minun vaarini veljiä ja sisko. Hilvana minun vaarini on kuollut sodan aikana.⁵⁵

Lipkin Hilippä Romananpoika**Vuk.L.1.2.****Puoliso: Vieno****Lipkin Romana Romananpoika****Vuk.L.1.3.****Lipkin Hilvana Romananpoika****Vuk.L.1.4.****Puoliso: Lesonen Nasto**

Kivijärvi

Lapset: Santra, Jussi

Lipkin Antti Romananpoika**Vuk.L.1.5.****Lipkin Petri Romananpoika****Vuk.L.1.6.****Lipkin Iro Romanantyttö****Vuk.L.1.7.****Lipkin Sandra Hilvanantyttö****Vuk.L.1.4.1.****Lipkin Jussi Hilvananpoika****Vuk.L.1.4.2.****Puoliso Mäkelä Olga Miihkalintyttö****Vuk.M.1.3.**

Kuollut 1975

Lapset: Valja ja Nadja

Lashina Valja Jussintyttö**Vuk.L.1.4.2.1.**

(o.s. Lipkin)

Valja Lashina, Lietosuaren iki muistaisen pruasniekan mainio kuuluttaja (ja esiintyjäkin) on sukujaan Lipkin Vuokkiniemestä. Hän haluaa lehtemme välityksellä peräillä sukulaisiaan isän ja äidin puolelta ja antaa seuraavanlaisia tietoja:

Huoti Lipkin Romananpoika, synt. 1908 (Keynäsjärvi Vuokkiniemi). Hänen isänsä Romana Lipkin Jyrinpoika lähti vallankumouksen aikaan poikansa Huotin kera Suomeen. Huotilla oli veli nimeltään Hilippa. Hilipan vaimo Vieno elää vielä Vuokkiniemessä.

Huotin veljet olivat: Hilippä, Romana, Hilvana, Antti, Petri ja vielä oli sisko Iro. Nämä Lipkinit ovat minun vaarini veljiä ja sisko. Hilvana minun vaarini on kuollut sodan aikana.

Isäni Jussi, synt. Vuokkiniemen Levielahessa, on 70-vuotias ja asuu Vuokkiniemessä ja on vielä muitakin sukulaisia elossa. Äitini Olga Mäkelä (naimisissa Lipkina) on kuollut 1975 ja äidin veli

Väinö Mäkelä 1976. Iivana Mäkelä katosi sodan aikana. Kolme lasta oli Levielähen Miihkalilla, vaarillani. ⁵⁶

Lipkin Ohvo Vuokkiniemi	Vuk.L.1.
Puoliso: Mittojev Mari Kliimontyttö (Mari Klimentina Mittojeva) Vuokkiniemi, Tuhkaniemi Lapset: Veera, Riiko, Jussi ja Nasto	Pie.M.1.3.
Pappinen Veera Otontyttö (Veera Lipkin)	Vuk.L.1.1.
Lipkin Riiko Otonpoika	Vuk.L.1.2.
Kristinehamn Lipkin Jussi Otonpoika Lapset: Raili	Vuk.L.1.3.
Lipkin Nasto Otontyttö	Vuk.L.1.4.

Lipponen Pekka	Vuk.L.1.
Lipponen Jussi Pekanpoika	Vuk.L.1.1.

Aleksi Kujala, 83 v., muistaa vielä hyvin seuraavat laukunkantajat, jotka hän tunsi henkilökohtaisesti. Olivathan monet tollojokelaiset peräti lapsuuden leikkiveriteita. **Lipponen Pekka ja Jussi**; isä ja poika Vuokkiniemi, Livonsaari. ⁵⁷

Liusunvaara Lipkin Aleks Lapset: Teppana	Vuk.L.1.
--	-----------------

Lähde: ^{58, 59}

Vuokkiniemi Talo 51 (Liusun Teppana) Lipkin Teppana Aleksinpoika Vuokkiniemi, Liusunvaara	Vuk.L.1.1.
Puoliso: Lesonen Mari Hovatantyttö (Mari Lesonen) Venehjärvi, Niskala Kuollut 1916 Lapset: Ilja, Nasto, Anni, Mari, Santeri, Jouki, Sandra ja Anni	Vej.L.2.4.

Lähde: ⁶⁰, ⁶¹

Vuokkiniemi Talo 50

(Liusun Jyrki)

Lipkin Jyrki

Vuk.L.1.2.

Venejärvi Talo 12

Lipkin Moarie

Vuokkiniemi (Liusun)

Puoliso: Lipponen Lari

(Lipkin)

Lapset: Hoto ja (poika ja 3 tyttöä)

Vuk.L.1.3.

Vej.L.1.

Larin talo (n:o 12). Lari oli Kaurolan sukua, siis Lipkinöitä (Lipposia). Larin vaimo oli »Liusun» **Moarie** Vuokkiniemestä. Heillä oli poika ja kolme tyttäretä. ⁶²

Lipkin Ilja Teppanapoika

Synt. 1896, Vuokkiniemi Liusunvaara

Kuollut 1978, Narva

Vuk.L.1.1.1.

Laine Nasto Teppanantyttö

(Nasto Lipkin)

Synt. 1898, Vuokkiniemi Liusunvaara

Kuollut 1971

Vuk.L.1.1.2.

Puoliso: Laine Pekka Kormilanpoika

(Feodor Antipin)

Synt. 1892, Pirttilahti

Kuollut 1962, Kälviä

Lapset: Anni, Maiju,

Pir.A.1.4.1.

Lipkin Anni Teppanantyttö

Vuk.L.1.1.3.

Lipkin Mari Teppanantyttö

Synt. 1903, Vuokkiniemi Liusunvaara

Kuollut 1985, Turku

Vuk.L.1.1.4.

Puoliso: Pekkala Heikki

(Pietof)

Lähde: ⁶³

Uhtua

Lipkin Santeri Teppanapoika

Synt. 1905, Vuokkiniemi, Lammaisjärvi

Kuollut 1990, Uhtua

Vuk.L.1.1.5.

1. Puoliso: Perttunen Olga Huotintyttö

Kivijärvi, Poahkomienvaara

Lapset: Leo ja Sulo

Laj.P.3.2.

2. Puoliso: Jakovleva Maria Yrjöntyttö

Lähde: ⁶⁴, ⁶⁵

Lipkin Jouki Teppanantytö **Vuk.L.1.1.6.**
(Jevgenija Stepanovna Lipkina)
Synt. 1908, Vuokkiniemi Liusunvaara
Kuollut 1992
Lapset: Valja

Lipkin Sandra Teppanantytö **Vuk.L.1.1.7.**
Synt. 1911, Vuokkiniemi Liusunvaara

Lipkin Anni Teppanantytö **Vuk.L.1.1.8.**

(Köykän Timo)

Lipkin Timo Simananpoika **Vuk.L.1.1.**

Puoliso: 1.1.1.1. Lipkin Outi Iivanantytö **Vuk.L.1.**

(Outi Ivanovna Lipkin)

Synt. 14.03.1878, Vuokkiniemi, Lammaisjärvi

Outi Lipkinä oli naimisissa Köykän Timon eli **Timo Simananpoika Lipkinin** kanssa. ⁶⁶

Outi Lipkinä eli >>Köykän poapuska>> on syntynyt 14.03.1878. Vuokkiniemen Lammaisjärvellä. Hänen isänsä Iivana Levani kuoli Vuokkiniemessä 97-vuotiaana luultavasti vuonna 1926. Iivana Levasen kerrotaan olleen loistava perinteen muistaja. Santra Seppänen (o.s. Lipkin, synt. 1896 elää Kauhajoella) joka oli Levasessa palveluksessa 7 vuotta, on kertonut Outin veljen Huoti Levasen tyttärentyttäreille Airi Ojaniemelle, että Iivana oli >>oikein peäimestari, starinoita sano>>. Häneltä kuulemma sadut eivät koskaan loppuneet. Hän osasi tehdä myös taikoja mm. kalaonnen parantamiseksi. **Iivanan isä oli ollut Ontrei ja Ontrein isä Leva.**

Outin äiti Nasto Hilatantytö (kuoli 1910) oli kotoisin rajan tuntumasta pienestä Niskajärven kylästä. Naston äidin nimi oli Malanie. Äidin perintöä on nähtävästi se Outi Lipkinän kielenkäytössä havaittava ero muiden Vuokkiniemen synnynnäisten puheeseen verrattuna, että hänellä translatiivin loppu on *-ksi* (kuten Niskajärven murteessa) eikä *-kse* (kuten Vuokkiniemessä).

Outi Lipkinä oli naimisissa Köykän Timon eli Timo Simananpoika Lipkinin kanssa. ⁶⁷

Lipkin Anni Timontytö **Vuk.L.1.1.1.**
Synt. n. 1908

Lipkin Tatjana Timontytö **Vuk.L.1.1.2.**
Synt. n. 1909

Lipkin Santra Timontytö **Vuk.L.1.1.3.**

Lipkin Olga Timontytö **Vuk.L.1.1.4.**

Lipkin Vasili Iikanpoika

Synt. 07.04.1901, Vuokkiniemi, Maksimainen
Kuollut 1980

Vuk.L.1.1.**Puoliso: Mikkola Klaudia Miihkalintyttö**

(Klaudia Mihailovna Denisova)
Synt. 04.04.1911, Vuokkiniemi, Mikkola
Lapset: Annikki ja Ville

Vuk.D.1.1.1.

Lipponen Vasili (Vuokkiniemi), Nivala (50 v. 07.04.1951).⁶⁸

Lipponen Vaseli Iikanp., synt. 1901 Vuokkiniemi. Haastateltu 1951 Nivala.⁶⁹

80 vuotta täytti 4.4.-91 kauppias **Klaudia Lipponen (o.s. Mikkola ent. Denisov)** Nivalan Karvoskylässä. Hän on syntynyt Vuokkiniemen kirkonkylässä Mikkolassa, isä oli kirkonkylän Nekkalan Denisoveja ja äiti Kondratjeveja Piesungista.

Klaudia –tytär ehti kasvaa Vuokkiniemen suomenkielisessä kansakoulussa opettaja Nato Lesosen oppilaana. Tammikuussa 1922 perhe pakeni Suomeen ensin Suomussalmelle ja sieltä Teuvalle. Etelä-Pohjanmaa oli tuttua, sillä isänäiti oli kotoisin Jurvasta. Suomessa koulua jatkettiin Äystön kylän kansakoulussa ja 1920-luvun lopulla Ilmajoen kansanopistossa.

Vuonna 1930 Klaudia meni apulaiseksi T:mi V. Lipposen kauppaliikkeeseen Nivalan Karvosenkylään ja solmi v. 1935 avioliiton **Vasili Lipposen** (ent. Lipkin). Myös v. 1980 kuollut aviomies oli Vuokkiniemen kirkonkylästä Maksimaisesta.

Nivalassa asui muitakin vuokkiniemisiä ja uhtualaisia. Yhteydet omaan heimoon säilyivät muutenkin, sillä monilla tukkuliikkeillä oli 20- ja 30-luvuilla matkustajina Karjalan pakolaisia. He majoittuvat tavallisesti tuttuun taloon useiksi päiviksi ja palvelivat ympäristön asiakkaat sieltä käsin. Näin tuli hoidetuksi sekä työ että kyläily ja ilo oli molemminpuolinen. Myös karjalaisten tuon ajan johtajahahmoja ollut kauppaneuvos Aleksei Mitro poikineen oli usein nähty vieras. Vuonna 1923 aloitettua liiketoimintaa jatkavat nykyään omat pojat. Tosin kauppa on vuosikymmenien kuluessa muuttunut maalaiskylän ”pienoistavaratalosta” rakennus- ja maataloustarvikkeita myyväksi liikkeeksi.

Suuri toive toteutui vihdoinkin v. 1986, kun Klaudia pääsi käymään synnyinseuduillaan. Kolme päivää saatiin olla ativoissa vanhan lapsuudenystävän, Vasili Lipposen serkun Ryöttilän Vapun (o.s. Rettijev) ja hänen miehensä Huoti Nikutjevin luona. Tavattiin serkut Kristina Kapanen (o.s. Denisov nykyisin Uhtualla), Helvi Denisova ja Anni Karhu (o.s. Denisov) miehineen. Ilo sukulaisten näkemisestä oli suuri, muistelmista riitti ja kuulumisia vaihdettiin.⁷⁰

Kajaanin kesämarkkinoilla elokuussa 1754 oli viimeksi mainitusta ainakin Jaakko Remsunen. Talvimarkkinoilla helmikuussa 1755 saapui Vuokkiniemestä Vuokin rajan kautta passitta viisihenkinen seurue: Petri, Iivana ja Leva Remsunen sekä **Iuta ja Onuhrie Lipponen**.⁷¹

Lähdeluettelo:

¹ Pöllä, Matti 1995: Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla, s. 124.

² Carelia n:o 4/2002, s. 131-136.

³ Julku Kyösti. 1996. Rajamailla III, s. 106-107.

⁴ Karlova, Olga (2006), ”Vuokkiniemi – Löpösiemi, Pirttilaksi – yksi, kaksi... s. 97. Teoksessa Tupenkolahuttajien mailla – Vuokkiniemi esihistoriasta toiseen maailmansotaan; (Toimittanut Paajaste, Kai, 2006.)

⁵ Pöllä, Matti 1995: Vienan Karjalan etnisen koostumuksen muutokset 1600-1800-luvulla, s. 136.

-
- ⁶ Heikki Rytkölä: KIERTELEVÄT ”VENÄLÄISET” TALONPOJAT. Oulun lääninkanslian laukkukauppiaita koskevat passiluettelot vuosilta 1844–1847. s. 13.
- ⁷ Heikki Rytkölä: KIERTELEVÄT ”VENÄLÄISET” TALONPOJAT. Oulun lääninkanslian laukkukauppiaita koskevat passiluettelot vuosilta 1844–1847. s. 14.
- ⁸ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 205.
- ⁹ Karjalan Heimo n:o 5-6/1989, s. 76-77. Raija Lesonen; Vanha Viena mustelee (8) Kuvia Niskajärven Lesosten elämästä ja elämänvaiheista.
- ¹⁰ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ¹¹ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ¹² Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ¹³ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ¹⁴ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ¹⁵ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ¹⁶ Hautamuistomerkki Vuokkiniemen hautausmaalla.
- ¹⁷ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s. 286-287
- ¹⁸ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ¹⁹ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ²⁰ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ²¹ Karjalan Heimo n:o 1-2/1989, s. 14. Laukkukaupan viimeisten veteraanien jäljillä.
- ²² Heikki Rytkölä: KIERTELEVÄT ”VENÄLÄISET” TALONPOJAT. Oulun lääninkanslian laukkukauppiaita koskevat passiluettelot vuosilta 1844–1847. s. 11.
- ²³ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 1. s. XLI.
- ²⁴ Niemi Markku. Vienan Runokylät, Kulttuuriopas, s. 28.
- ²⁵ Suomen Kansan Vanhat Runot 1. Vienan Läänin Runot 4. s. 1128.
- ²⁶ Sähköposti: 12.06.2003.
- ²⁷ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ²⁸ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ²⁹ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900, s. 594. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ³⁰ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 282.
- ³¹ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ³² Luettelo: Suomessa olevista vienankarjalaisista alussa vuotta 1920
- ³³ Luettelo: Suomessa olevista vienankarjalaisista alussa vuotta 1920
- ³⁴ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 224. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ³⁵ Pöllä, Matti 2001: Vienankarjalainen perhelaitos 1600-1900, s. 594. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 805. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Helsinki 2001. ISSN 0355-1768. ISBN 951-746-242-5. RT-print Oy, Pieksämäki 2001.
- ³⁶ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ³⁷ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ³⁸ Hautamuistomerkki Vuokkiniemen hautausmaalla.
- ³⁹ Sakari Vuoristo; Suvulta Suvulle II, s. 33. Vienankarjalaisia Amerikassa (kuva).
- ⁴⁰ Karjalan Heimo 3.4/2004, s. 62, Merkkipäiviä.
- ⁴¹ Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kyliä kiertämässä, s. 57.
- ⁴² Virtaranta, Pertti 1958: Runonlaulajia ja Tietäjiä, Vienan kansa muistelee. s. 801.
- ⁴³ Sakari Vuoristo; Suvulta Suvulle II, s. 33. Vienankarjalaisia Amerikassa (kuva).
- ⁴⁴ Karjalan Heimo n:o 5-6/1991, s. 108.
- ⁴⁵ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ⁴⁶ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 224. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ⁴⁷ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ⁴⁸ KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ⁴⁹ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 223. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ⁵⁰ Mervi Naakka Korhonen – Maiju Keynäs. Halpa Hinta Pitkä Mitta, Vienan Karjalainen Laukkukauppa, s. 283.
- ⁵¹ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 232 Wienan Karjalaisten Liiton / Karjalan Sivistysseuran historiaa vv. 1906-1996. ISBN 951-97551-0-1 sid. ISBN 951-97551-1-X nid. Vammalan Kirjapaino Oy 1996. 242 sivua.
- ⁵² KA/Sisäasiainministeriö/Jatkosodan aikaiset väestönsiirtoasiakirjat/kansio 32. Itä-Karjalan väestökirjaotteet. II Karhumäki, Paatene, Porajärvi, Äänisniemi, Kiestinki, Uhtua. 36.
- ⁵³ Karjalan Heimo n:o 5-6/1991, s. 108.

-
- ⁵⁴ Karjalan Heimo n:o 9-10/1980, s. 165. Tuonilmaisiin ovat siirtyneet.
- ⁵⁵ Karjalan Heimo n:o 1-2/1991, s. 15.
- ⁵⁶ Karjalan Heimo n:o 1-2/1991, s. 15.
- ⁵⁷ Karjalan Heimo n:o 1-2/1989, s. 14. Laukkukaupan viimeisten veteraanien jäljillä.
- ⁵⁸ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.110
- ⁵⁹ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.110
- ⁶⁰ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.110
- ⁶¹ Rugojev, Jaakko 1985: Polkua pohjustamassa, s. 237.
- ⁶² Virtaranta, Pertti 1978: Vienan kylää kiertämässä, s. 17.
- ⁶³ Myllykangas Maija, 2009; Aitsemme Vuokkiniemi. s.109
- ⁶⁴ Kotimaisten kielten tutkimuskeskus, nauhoitearkiston tietokanta.
- ⁶⁵ Virtaranta, Pertti 1972: Polku Sammui, s. 247.
- ⁶⁶ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ⁶⁷ Virtaranta, Pertti 1971: Kultarengas korvaan, s. 181.
- ⁶⁸ Vuoristo Sakari. Suvulta Suvulle II, s. 224. Suomessa kauppiaina toimineita Vienan ja Aunuksen miehiä.
- ⁶⁹ Maiju Keynäs. Laukkukauppa haastattelut.
- ⁷⁰ Karjalan Heimo n:o 3-4/1991, s. 64.
- ⁷¹ Kokkonen, Jukka, Ruotsin rajalla s. 303. Teoksessa Tupenkolahuttajien mailla – Vuokkiniemi esihistoriasta toiseen maailmansotaan; (Toimittanut Paajaste, Kai, 2006.)